

نگاه تحلیلیگر

ساز ناکوک علیه دولت

رضا رئیسی

روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

دولت چهاردهم آرام‌آرام به صمیمین روز استقرار بر مدار قدرت نزدیک می‌شود و روزشمار عمرش به سررغمی شدن می‌رسد. ماه‌ها و روزهایی که از همان بدو امر و در مراسم تحلیف با رویدادهای شگرف و تلاطم‌های سترگ یکی بعد از دیگری روبه‌رو شده‌ایم و اتفاقات غیرمنتظره و بی‌سابقه‌ای را در این مدت سپری کرده‌ایم. چنین تلاطم‌هایی در سیاست خارجی و فضای پیرامونی کشور در طول ۳۵ سال گذشته پس از پایان جنگ تحمیلی مسبق به سابقه نبوده و می‌توان گفت به‌نوعی در وضعیت جنگی قرار داریم؛ البته، نه جنگ به معنای کلاسیک و لشکرکشی صرف نظامی و اشغال سرزمینی که از جنس جنگ‌های هزاره سومی با گستره‌ای شاید فراگیرتر از جنگ زمینی در عرصه‌های مختلف و متکثر که از آن با عنوان «جنگ ترکیبی» یاد می‌شود. در چنین وضعیتی که دولت تازه آمده، هنوز پای مسئولان به خیابان پاستور نرسیده، به‌ورطه چنین خصامه‌پردامنه‌ای گشوده شده است، واکنش دوست و دشمن، موافق و حامی تا منتقد و مخالف آن در اردوگاه‌های سیاسی و فضای رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی چه بوده است؟

علی‌القاعده، وقتی کشوری وارد منازعه و رویارویی با خصم بیرونی و دشمن خارجی می‌شود، اولین و حیاتی‌ترین و البته عقلانی‌ترین اولویت، ارتقای انسجام داخلی و استحکام درون ساختاری برای مواجهه بهینه و هوشمندانه با طرف خارجی و تهدیدات و تحدیدات، روبه‌تازید آن است. نکته‌ای که در کمال تعجب در کشور ما به‌نوعی معکوس و وارونه از سوی طیف‌های مختلف از موافق و مخالف دولت در قبال آن، پی گرفته شده است. البته، این نکته را هم متذکر شوم که مقصود و مراد از انسجام‌بخشی و وحدت‌گرایی به‌معنای نادیده گرفتن تنوع و تکثر آرا و حرکت در مسیر یکدست‌سازی تحکمی و جامعه‌سازی معیار و حتی ممانعت از ابراز نقد سازنده و مشفقانه یا حتی سوگیرانه سیاسی نیست. سخن، پرهیز از اقداماتی است که منافع ملی و خیر عمومی را در قالبی فراتر از وحدت در عین کثرت مخدوش می‌کند.

مرور برخی از رفتارها و واکنش‌های شماری از موافقان و مخالفان دولت در مدت سپری شده، مصداق عدم اولویت‌شناسی، اسراف در مخالفت‌خوانی، فقدان ارجحیت‌دهی منافع ملی بر مطامع طیفی و درک حداقلی از موقعیت فعلی است که می‌توان گفت فراتر از ۴۵ سال گذشته، مصداق اتم و اکمل «برهه حساس کنونی» است. شماری از موافقان دولت بی‌توجه به آنکه دولت با چه مخاطرات و چالش‌های روزآمد و نیز عقبه میراثی روبه‌رو بوده و هست، بیش و پیش از هر گزاره و گزینانه‌ی معطوف به انتظارات و توقعات و ایده‌آل‌نگری توقعی خود از دولت با کوچکترین لغزش و اندک انحرافی از چشم‌انداز ترسیمی در موسم و موعد انتخابات، بی‌تامل و مکث کلیت دولت را زیر ضرب انتقاد برده‌اند و گلابه می‌کنند و از ناامیدی و یأس و استیصال می‌گویند. مثلاً در مورد برخی انتصابات و یا عدم تحقق فوری و آنی برخی مطالبات که اتفاقاً حق و درست هم هستند اما در شرایط عادی هم رفع آنها نیازمند زمان، تعامل و توافق در ساخت قدرت است؛ چه رسد به اکنون که در چنین شرایطی قرار داریم و البته که دولت بارها از زبان شخص پزشک‌پژشکیان و دیگر مسئولان اعلام کرده که به دنبال عمل به وعده‌ها و پیگیری مطالبات است. یاد مورد انتصابات اتفاقات شگرف و بی‌سابقه و مهم رانمی‌بیند و زوری چند مورد خاص تمرکز می‌کنند و اصلاً هم عنایت ندارند که بالاخره توافق‌سازی در سطوح کلان نیازمند انسجام‌سازی درون‌ساختاری و در دامنه میانی است و بخشی از آن هم به همین انتصابات متنوع و چندطیفی باز می‌گردد که از شعارهای اصلی دولت هم بوده است. وضعیت طیفی از منتقدان تندرو دولت یا به‌زعم عده‌ای، «اسوپر انقلابی‌نماها» که از این نیز فاجعه‌بارتر و فراتر از هر متر معیار عقلانی و موقعیت‌شناسانه و منطبق بر منافع ملی است. آنان بدون هیچ مکث و تاملی کافی است کوچکترین فعل و انفعالی از سوی دولت فارغ از موضوعیت یا بار مثبت و منفی آن رقم بخورد تا شروع به حمله و هجمه کنند. اقدام رخ داده اگر از سوی عموم مردم هم مثبت تلقی شود، آنان به سراغ تقلیل و تخفیف آن می‌روند و از ناکافی بودن و شعاری بودن آن می‌گویند. اگر کوچکترین نقصانی در وضعیت اقتصادی یا اندک افزایش قیمتی رخ دهد، بلافاصله فریاد و اسلادها سر می‌دهند که مردم بدبخت شده‌اند و گرانی پدر آنان را درآورده است. این در حالی است که نمی‌گویند طی چند سال اخیر روند و شیب تورمی چه بوده و کاهش شیب تورم به معنای ارزانی نیست و تنها سیر افسارگسیخته گرانی تعدیل می‌شود. آنان حتی در افزایش قیمت ارز، نمی‌گویند که پس از عملیات «وعده صادق ۱»، قیمت ارز سقف ۷۲ هزار تومان را در مقطعی درنوردید و به‌رغم افزایش تنش و شدت منازعه هنوز تا آن رکوردزنی فاصله داریم و یا در قیمت طلا، روند جهانی افزایش قیمت را لحاظ نمی‌کنند. از آن جالب‌تر آنکه مجدداً دولت را بابت حملات اسرائیل شمتات می‌کنند و آن را مقصر حملات به سران جبهه مقاومت می‌خوانند و به‌رغم تاکید مکرر بر عدم تعلل و تعجیل در پاسخ، بازهم جبهه خودی را هدف انتشار تبلیغاتی خود قرار می‌دهند.

هر چه هست؛ این نوع رفتارها و واکنش‌ها هیچ‌سختی یا انصاف و عدالت و نیز هیچ قربانی یا منافع ملی و خیر عمومی ندارد و منطبق با درک حداقلی از موقعیت فعلی در نزاع بی‌سابقه و پردامنه‌ای نیست که دولت به‌عنوان نماینده کشور و ملت یکی از ارکان مهم و تاثیرگذار آن است و موقعیتش در عرصه داخلی بال قوتش در مواجهه بیرونی نیز خواهد بود.

کردند. رهبری جوانان را به مطالعه درباره ماجراهای نهضت ملی و کودتای ۲۸ مرداد و اهل تحقیق را به تولید آثاری در این زمینه توصیه کردند و افزودند: «اینها نقاط عطف تاریخ ملت ایران است و باید به خوبی تبیین شوند». ایشان «ایجاد ساواک و آموزش شیوه‌های شکنجه‌های وحشتناک به بازجویان آن، حضور ده‌ها هزار مستشار مفت‌خور آمریکایی برای دخالت در امور ارتش و دولت و نفوذ و جاسوسی» را از دیگر «اقدامات ضد ایرانی آمریکایی‌ها» برشمردند و گفتند: «همه این اقدامات برای تحقیر ملت و تسلط بر ایران صورت می‌گرفت». رهبری با اشاره به «کمک‌های رژیم حبیب پهلوی به رژیم صهیونیستی»، افزودند: «پهلوی با هدایت آمریکا و تأمین نفت و دیگر پشتیبانی‌ها، در حیاتی‌ترین فراموش‌ناشدنی رژیم غاصب را تقویت می‌کرد؛ آن هم در حالی که اغلب دولت‌های منطقه با رژیم صهیونیستی قطع رابطه کرده بودند. متأسفانه امروز هم برخی دولت‌هایی اعتنا به جنایات بسیار فجیع رژیم صهیونیستی در غزه و لبنان، به این دشمن خونخوار کمک اقتصادی و حتی نظامی می‌کنند». رهبری «تردیدافکنی برخی افراد در خصوص امکان مقابله با نظام پیشرفته، قوی و مسلطی همچون آمریکا» را با توجه به «تجربه موفق ۴۶ سال اخیر ملت ایران»، صحیح ندانستند و گفتند: «ملت ایران تا امروز در این مبارزه قطعاً موفق شده است که یک‌نشانه آن توانایی در تضعیف قدرت آمریکا است که با هیبت و تشر خود ملت‌ها را می‌ترساند و به عقب‌نشینی وادار می‌کند».

ضرورت حرکت عمومی علیه اسرائیل

آیت‌الله خامنه‌ای «جنایات فجیع رژیم صهیونیستی در غزه و کشتار ۵۰ هزار تن که اکثر آنان زنان و کودکان هستند و فوج‌های کنونی در لبنان را که همگی با پشتیبانی و مشارکت و قیام‌خانه و صریح تسلیحاتی و سیاسی آمریکا در حال انجام است»، باعث «رسوایی ادعاهای حقوق بشری آنها» خواندند و گفتند: «مبارزه با استکبار، مبارزه با عقلانی، خردمندانه و منطقی با منطق بین‌المللی است». ایشان با انتقاد از افرادی که به دنبال غیرمنطقی نشان دادن حرکت ملت ایران در مقابل استکبار هستند، افزودند: «این افراد ایتام‌هم به‌خانت نمی‌کنیم؛ اما وقتی این حرکت صحیح، عقلانی و منطقی بر منطق بین‌المللی را غیرعقلانی جلوه می‌دهند، حداقل این است که کوتاه‌بین و کوتاه‌نظر هستند». رهبری «عزیز بون ملت ایران در افکار عمومی دنیا را با وجود تلاش‌های گسترده دستگاه‌های رسانه‌ای نظام سلطه، نشانه‌ای از اثرگذاری مبارزه موفق و منطقی جمهوری اسلامی» دانستند و گفتند: «اینکه پس از عملیات وعده صادق، مردم در خیابان‌های کشورهای مختلف شادی می‌کنند یعنی حرکت ملت ایران، مورد قبول منطق بین‌المللی و البته منطق اسلامی و قرآنی است». ایشان استمرار این حرکت اصولی را «بر اساس نقشه‌ای صحیح» ضروری خواندند و افزودند: «استمرار این حرکت در گرو پیشرفت علمی و فناوری و بر خورداری از نقشه راه است که جوانان عزیز در سراسر کشور می‌توانند با تقویت فکری و علمی کشور به آن کمک کنند». آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر اینکه «مسئولان و دست‌اندرکاران با امکانات موجود در حال تلاش همه‌جانبه هستند و به‌هیچ‌وجه کوتاه نمی‌آیند»، گفتند: «مطمئن باشید هیچ حرکت دشمن از جانب کسانی که به‌عنوان نماینده ملت ایران در حال تلاش برای مقابله با آن هستند، بی‌پاسخ گذاشته نمی‌شود و فراموش نخواهد شد و دشمنان چه رژیم صهیونیستی و چه ایالات متحده آمریکا در خصوص آنچه در قبال ملت ایران و جبهه مقاومت انجام می‌دهند، قطعاً پاسخ دندان‌شکنی دریافت خواهند کرد». ایشان افزودند: «دنیا امروز متوجه شده است که مدعیان جنایتکار حقوق بشر که انسان‌های بزرگی همچون نصرالله، هنیه و سلیمانی را تروریست می‌نامند، خودشان باند تروریستی و باند جنایتکار هستند». آیت‌الله خامنه‌ای «وظیفه ملت‌ها در برابر این حجم از جنایت و فریبکاری» را «ایجاد حرکتی عمومی» خواندند و گفتند: «شما جوانان و دانش‌آموزان و دانشجویان باید با ارتباط و تماس با جوانان کشورهای اسلامی و منطقه و فراتر از منطقه، حقایق را برای آنها روشن و یادآوری کنید که باید حرکت عمومی و عظیمی علیه استکبار ایجاد شود».

در سیستان و بلوچستان مطرح نیست، ما همه یکی هستیم اگر اتفاقی رخ می‌دهد همه ناراحت می‌شویم، مردم این استان وحدت دارند، اختلاف را قبول ندارند هر کس اختلاف‌پرکنی کند آن را دوست ندارند. او افزود: «انشاءالله در آینده خبرهای خوشی از سیستان و بلوچستان خواهید شنید و مردم در کنار هم خواهند بود؛ مطمئن باشید استناداری که اعتماد کرده‌اید هیچ تفاوتی بین فرزندان این مرز و بوم قائل نخواهد بود، خواسته ما از بیچارگان این است که با تمام وجود کار و زمینه را برای دیگران فراهم کنند. خواسته ما این است که مردم سیستان و بلوچستان در تمامی زمینه‌ها استاندار را حمایت کنند، حل مشکلات به تقویت وحدت و انسجام کمک می‌کند، امید که در آینده روزهای بهتری داشته باشیم و خبرهای خوشی در دولت وفاق ملی بشویم که تصمیم‌گیری شده است». مولوی عبدالحمید بیان کرد: «مردم محوری بهترین راهکار برای حل تمامی مشکلات و چالش‌ها است. توصیه پنده در این زمینه این است که از ظرفیت شایستگیان و نخبگان سیستان و بلوچستان به‌کارگیری شوند و به زنان نیز اهمیت داده شود. قدم‌هایی برای به‌کارگیری زنان در پست‌های کلان توسط دولت چهاردهم برداشته شده است که جای امیدواری دارد. همه دلدا به این انقلاب و اسلام هستند و همه به کشور عرق دارند. ملت ایران به تمامیت ارضی کشور فکر می‌کنند و همه برادری و اخوت دارند».

وابسته به هیچ جناحی نیستیم

منصور بیجار، استاندار جدید سیستان و بلوچستان هم در این مراسم گفت: «حزب من حزب‌اللهی و جناح من جناح مردمی است. در دولت‌های اصولگرا و اصلاح‌طلب دولتیست داشته‌ام اما وابسته به هیچ جناحی نیستیم. با توجه به صلاحیت‌ها دولت بر حضور من به‌عنوان استاندار سیستان و بلوچستان، شور و شوقی در استان ایجاد شد که باز مسئولیت من را بیشتر کرد و امروز حضور افسار، معتمدان، بزرگان و وریش سفیدان شیعه و سنی در این مراسم نماد وحدت است. با توجه به تاکیدات نماینده ولی فقیه در استان که نظر رهبر معظم انقلاب مبنی بر بهره‌گیری از همه ظرفیت‌ها چه شیعه و چه سنی بنا بر توانمندی آنها است، تلاش می‌کنم بر همین منش حرکت کنم». او تأکید کرد: «صحبت و مشاوره همه افراد و گروه‌ها را می‌شنوم اما تصمیم نهایی را خودم خواهم گرفت چرا که وابسته به هیچ جناحی نیستیم. رئیس‌جمهور در جلسه هیات دولت تأکید کردند تمام اختیارات خود را به من تفویض می‌کنند». بیجار با بیان اینکه مقرر شد جلسه‌ای در جهت بررسی اختیارات قابل تفویض وزرا به سیستان و بلوچستان تشکیل شود، افزود: «رئیس‌جمهور به‌زودی در اولین سفر استانی خود به این استان سفر خواهند کرد».

احمد عربانی

پزشکیان: تو خواب هم نمی‌دیدم اینقدر به من حقوق بدن که دارن میدن!

خوش به حالت،
میدونی چرا؟
بالاخره به آرزوت
رسیدی!

رحمان دوست یا حافظ...

درباره عکسی از برداشت انار در هورامان

امیر جدیدی

روزنامه‌نگار و عکاس

داستانی که می‌خواهم برایتان تعریف کنم کمی عجیب است. اما خدا را شهادت می‌گیرم که حرفی جز حقیقت ننویسم

حتماً برایتان پیش آمده که در جمعی نشسته باشید و ناگهان کسی دیوان حافظ یا سعدی را به دست‌تان بدهد و بخواند شعری بخواند. شعر خواندن در جمع، کار هر کسی نیست. یعنی فارغ از اینکه خواننده شعر یا ادیبان آشنایی داشته باشد کمی هم استعداد و اعتمادبه‌نفس لازم است که تیپ نرزد و نفقش بند نیاید. خلاصه اینکه خیلی سال پیش، شب چله، مهمان جمعی بودم که خیلی در باغ ادبیات سرگ نکشیده بودند. در بین مدعوین البته رفیق نویسنده‌ای داشتم که شمع محفل آن شب بود. مهمانی از آن مهمانی‌های بزرگ بود که سگ صاحبش رانمی‌شناسد. نعمت فراوان و هر کس به نشو‌و‌ای ساخته بود. آخر شب شد و صاحبخانه با قاشق به لیوانی زد و توجه همه را جلب کرد. سرها که به سمت صاحب مجلس برگشت و گوش‌ها که تیز شد، کتاب حافظ را به دست دوست نویسنده‌ام داد و خواهش کرد که با خواندن یک غزل جمع را مستفیض کند. رفیق ما از آن رنده‌های درجه یک عالم بود. کتاب را گرفت، چشم‌هایش را بست و زیر لب فاتحه‌ای خواند. بعد هم حافظ را به شاخه نباتش قسم داد که حال جمع را بگوید. کتاب را باز کرد و با اعتماد به نفس مثال زنی شروع کرد به خواندن: صد دانه یاقوت / دسته به دسته / بانظم و ترتیب / یک جان‌نشسته / هر دانه‌ای هست / خوش‌رنگ و رخشان / قلب سفیدی / در سینه آن...

شعر که تمام شد یکی از میان جمع گفت درود به حافظ و آفرین به شما و شروع به دست زدن کرد. باقی جماعت هم سر خوشانه شروع به دست زدن کردند. از آن شب به بعد هر جا حرفی از انار پیش بیاید ناخودآگاه یاد این قصه در ذهنم روشن می‌شود. دیروز که دیدم خبرگزاری ایرنا مجموعه عکسی از برداشت انار در هورامان منتشر کرده باز یاد آن شب افتادم و به روح حافظ درود فرستادم و برای بقای عمر با عزت مصطفی رحمان دوست دعا کردم.

عکس: مصطفی پیرخضار/ایران/ایرنا